

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа
«Інститут освітньої аналітики»

Аналіз форм статистичної звітності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ СТАНДАРТАМ ЄС

НАУКОВИЙ КОЛЕКТИВ АВТОРІВ

Леснікова М. В. (к.е.н., с.н.с., завідувач сектору професійної освіти відділу освітньої статистики і аналітики), *Белінська Г. В.* (к.е.н., старший науковий співробітник сектору професійної освіти).

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1.Опис метаданих показників освітньої статистики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.....	4
2.Порівняння чинних підходів до збору освітньої статистики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в Україні з європейськими стандартами.....	9
Висновки	12
Рекомендації щодо вдосконалення та узгодження показників освітньої статистики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти України відповідно до стандартів ЄС	13

Вступ

У контексті євроінтеграційного курсу України та необхідності забезпечення прозорості й порівнюваності національної статистики з європейськими стандартами актуалізується узгодження статистичної звітності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти (далі – П(ПТ)О) з методологічними вимогами Євростату. Гармонізація статистичних даних у сфері П(ПТ)О з підходами Європейського Союзу сприятиме посиленню довіри до вітчизняної статистичної звітності і створить умови для участі України в глобальних дослідженнях. П(ПТ)О відіграє ключову роль у забезпеченні національної економіки кваліфікованими кадрами, що вимагає наявності повної, достовірної та уніфікованої статистичної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень на державному та регіональному рівнях.

Збір даних освітньої статистики у сфері П(ПТ)О наразі відбувається за наступними формами статистичної звітності:

Форма № 1 (профтех) – зведена «Зведений звіт про підсумки роботи професійно-технічних навчальних закладів» (річна). Затверджена Наказом Держкомстату України і МОН України 03.08.2000 № 259/364.

Форма № 2 (профтех) «Звіт професійно-технічного навчального закладу про приймання учнів та слухачів на 1 вересня __ року» (річна). Затверджена Наказом Держкомстату України і МОН України 03.08.2000 № 259/364.

Форма № 3 (профтех) «Звіт професійно-технічного навчального закладу про контингент учнів та слухачів за __ календарний рік» (річна). Затверджена Наказом Держкомстату України і МОН України 28.11.2000 № 380/560.

З моменту свого затвердження, форми статистичної звітності у сфері П(ПТ)О не оновлювались. Стає зрозумілим, що наразі вони потребують перегляду та удосконалення відповідно до вимог ЄС.

У аналітичній записці складено метадані показників, які зараз збираються статистикою П(ПТ)О. Метадані містять такі групи:

1. Учні та слухачі, які навчаються у закладах П(ПТ)О

2. Вступники до закладів П(ПТ)О
3. Випускники закладів П(ПТ)О
4. Працевлаштування випускників
5. Працівники закладів П(ПТ)О

1.Опис метаданих показників освітньої статистики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

Метадані показників подано у форматі, що відповідає вимогам до стандартизації освітньої статистики. Також здійснено зіставлення українських даних із класифікаціями та категоріями Євростату.

Таблиця 1 містить метадані щодо обліку осіб, які здобувають первинну професійну підготовку або проходять перепідготовку в закладах П(ПТ)О. Вона є базовою для аналізу контингенту здобувачів освіти та дозволяє оцінити масштаби участі в системі П(ПТ)О, важливі для планування регіонального та державного замовлення, ресурсів.

Таблиця 1.

Метадані статистичного показника – Учні та слухачі, які навчаються у закладах П(ПТ)О

Параметр	Опис
Назва показника	Учні та слухачі, які навчаються у закладах П(ПТ)О
Опис показника	Кількість осіб, які на момент звітного періоду здобували первинну професійну підготовку, проходили перепідготовку, підвищували кваліфікацію
Одиниця виміру	Осіб
Статистична одиниця спостереження	Заклад професійної (професійно-технічної) освіти
Періодичність збору	Двічі на рік
Дата спостереження	Станом на 1 вересня звітного року, станом на 1 січня звітного року
Метод збору	Форми державної статистичної звітності № 1 (профтех) «Зведений звіт про підсумки роботи професійно-технічних навчальних закладів» за відповідний навчальний рік, форма № 3 (профтех) - зведена «Зведений звіт про контингент учнів та слухачів професійно-технічних навчальних закладів» за календарний рік. Збір відбувається відповідно до інструкцій щодо заповнення державної статистичної звітності: https://ips.ligazakon.net/document/reg4754?an=48&q=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%BA&is_no_morph=false&lang=ua&paragr_mode=true

	https://ips.ligazakon.net/document/view/reg5121?an=189269
Географічне охоплення	Україна (загалом), області, міста
Розрізи даних	Рівень освіти, регіон, форма власності закладу (державна, комунальна), попередня освіта, форма навчання, галузь підготовки, джерело фінансування навчання, стать, вік, соціальна категорія, професія/спеціальність
Джерела даних	Міністерство освіти і науки України
Методологічні пояснення	Дані охоплюють учнів (слухачів) закладів П(ПТ)О – випускників шкіл із зазначенням їх відповідного рівня середньої освіти, які проходили первинну професійну підготовку. До показник включаються дані про кількість учнів, слухачів з числа незайнятого населення та працівників, які проходили первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації у закладі П(ПТ)О, що звітуються, за договорами (направленнями) служби зайнятості або за власним бажанням.

Складено авторами.

Таблиця 2 описує показники осіб, які подали заяви та були зараховані на навчання, що є важливим для оцінювання рівня участі у П(ПТ)О. Дані з цієї таблиці допомагають аналізувати зацікавленість молоді та дорослого населення у здобутті професійних навичок, а також виявляти диспропорції за регіонами чи галузями.

Таблиця 2.

Метадані статистичного показника – Вступники до закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Параметр	Опис
Назва показника	Вступники до закладів професійної (професійно-технічної) освіти
Опис показника	Кількість осіб, які подали заяви та були зараховані на перший курс до закладів П(ПТ)О на початок навчального звітного року для здобуття первинної професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації
Одиниця виміру	Осіб
Статистична одиниця спостереження	Заклад професійної (професійно-технічної) освіти
Періодичність збору	Щорічно
Дата спостереження	Станом на 1 вересня звітного року
Метод збору	Державна статистична звітність форма № 2 (профтех) – зведена «Зведений звіт про приймання учнів та слухачів до професійно-технічних навчальних закладів» на 1 вересня відповідного року. Збір відбувається відповідно до інструкції щодо заповнення державної статистичної звітності: https://ips.ligazakon.net/document/REG4756
Географічне охоплення	Україна (загалом), області, міста

Класифікаційні ознаки	Регіон, форма власності, форма навчання, стать, джерело фінансування навчання (державне/регіональне замовлення, контракт), попередній рівень освіти, соціальна категорія, професія/спеціальність
Джерела даних	Міністерство освіти і науки України
Методологічні пояснення	Показник охоплює осіб з числа випускників ЗЗСО, які були офіційно зараховані на навчання до закладів П(ПТ)О за освітньо-професійними програмами підготовки кваліфікованих робітників чи за освітньо-професійними ступенем фахових молодших бакалаврів (у частині професійної освіти). Також показник охоплює осіб з числа незайнятого населення та працівників, які були офіційно зараховані на навчання до закладів П(ПТ)О з метою отримання первинної професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації

Складено авторами.

Таблиця 3 відображає кількість осіб, які завершили навчання та отримали документ установленого зразка. Вона дозволяє оцінити ефективність завершення освітніх програм, що важливо для аналізу успішності системи П(ПТ)О.

Таблиця 3

Метадані статистичного показника – Випускники закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Параметр	Опис
Назва показника	Випускники закладів професійної (професійно-технічної) освіти
Опис показника	Кількість осіб з числа випускників ЗЗСО, які успішно завершили освітньо-професійну програму з підготовки кваліфікованих робітників чи освітньо-професійний ступінь фахових молодших бакалаврів (у частині професійної освіти) в закладах П(ПТ)О та отримали документ установленого зразка. До показника включаються особи з числа незайнятого населення та працівників, які завершили навчання та отримали документ установленого зразка.
Одиниця виміру	Осіб
Статистична одиниця спостереження	Заклад професійної (професійно-технічної) освіти
Періодичність збору	Щорічно
Дата спостереження	Станом на 1 вересня звітного року
Метод збору	Форма державної статистичної звітності № 1 (профтех) «Зведений звіт про підсумки роботи професійно-технічних навчальних закладів» за відповідний навчальний рік. Збір відбувається відповідно до інструкції щодо заповнення державної статистичної звітності: https://ips.ligazakon.net/document/reg4754?an=48&q=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%BA&is_no_morph=false&lang=ua&paragr_mode=true
Географічне охоплення	Україна (загалом), області, міста

Класифікаційні ознаки	Форма власності закладу, область, форма навчання, професія /спеціальність, галузевий напрямок, стать, соціальна категорія
Джерела даних	Міністерство освіти і науки України
Методологічні пояснення	До показника включаються лише ті особи, які завершили навчання, пройшли підсумкову атестацію та отримали документ державного зразка (свідоцтво, диплом кваліфікованого робітника тощо). Не враховуються особи, які вибули або були відраховані до завершення навчання

Складено авторами.

Таблиця 4 містить інформацію про рівень працевлаштування випускників за отриманими спеціальностями. Цей показник має важливе значення, оскільки відображає затребуваність професій на ринку праці та ефективність підготовки кадрів, що є ключовим критерієм для оцінки якості здобутої П(ПТ)О.

Таблиця 4.

Метадані статистичного показника – Працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Параметр	Опис
Назва показника	Працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти
Опис показника	Кількість учнів, слухачів з числа випускників ЗП(ПТ)О, які були працевлаштовані за отриманою професією/спеціальністю
Одиниця виміру	Осіб
Статистична одиниця спостереження	Заклад професійної (професійно-технічної) освіти
Періодичність збору	Щорічно
Дата спостереження	Станом на 1 вересня звітного року
Метод збору	Форма державної статистичної звітності № 1 (профтех) «Зведений звіт про підсумки роботи професійно-технічних навчальних закладів» за відповідний навчальний рік. Збір відбувається відповідно до інструкції щодо заповнення державної статистичної звітності: https://ips.ligazakon.net/document/reg4754?an=48&q=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%BA&is_no_morph=false&lang=ua&paragr_mode=true
Географічне охоплення	Україна (загалом), області, міста
Класифікаційні ознаки	Регіон, стать, галузевий напрямок, професії, що на ринку праці характеризуються самозайнятістю, соціальна категорія
Джерела даних	Міністерство освіти і науки України
Методологічні пояснення	До показника включаються випускники, які працевлаштовані за отриманою професією, у тому числі за договорами з підприємствами і

	організаціями незалежно від їх підпорядкування та форм власності, за квотою, установленою для молоді на підприємствах і організаціях. До показника включаються також випускники які продовжують навчання, призвані на військову службу та випускники, які не працевлаштувались та звернулись за допомогою у працевлаштуванні до служби зайнятості

Складено авторами.

Таблиця 5 описує структуру персоналу, залученого до освітнього процесу, включаючи викладачів, майстрів та адміністрацію. Ця інформація важлива для планування кадрової політики, підвищення кваліфікації та забезпечення належної якості освітнього процесу.

Таблиця 5.

Метадані статистичного показника - Працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Параметр	Опис
Назва показника	Працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти
Опис показника	Кількість осіб, які здійснюють освітню, навчально-виробничу, методичну або виховну діяльність у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, відповідно до встановлених посад
Одиниця виміру	Осіб
Статистична одиниця спостереження	Заклад професійної (професійно-технічної) освіти
Періодичність збору	Щорічно
Дата спостереження	Станом на 1 вересня звітного року
Метод збору	Форма державної статистичної звітності № 1 (профтех) «Зведений звіт про підсумки роботи професійно-технічних навчальних закладів» за відповідний навчальний рік. Збір відбувається відповідно до інструкції щодо заповнення державної статистичної звітності: https://ips.ligazakon.net/document/reg4754?an=48&q=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%BA&is_no_morph=false&lang=ua&paragr_mode=true
Географічне охоплення	Україна (загалом), області, міста
Класифікаційні ознаки	Посада (директор, заступник директора, викладач, майстер виробничого навчання, старший майстер), стать
Джерела даних	Міністерство освіти і науки України
Методологічні пояснення	До педагогічних працівників відносяться особи, які займають штатні педагогічні посади у закладах П(ПТ)О, незалежно від типу закладу чи форми власності. До показника включаються дані щодо кількості працівників: передбачених штатним розписом закладу на початок звітного навчального року; фактичної кількості працівників, яка була на початок звітного навчального року; працівників, які вибули з закладу протягом звітного навчального року; працівників на кінець звітного навчального року; працівників, які мають відповідну робітничу

	кваліфікацію за фахом відповідного розряду (класу, категорії); працівників, які мають робітничу кваліфікацію з двох і більше професій; працівників, які підвищили рівень своєї кваліфікації у звітному періоді; працівників, які підвищили кваліфікацію з питань безпеки життєдіяльності (охорони праці) у звітному періоді; працівників, яких заплановано направити на підвищення кваліфікації у наступному звітному періоді

Складено авторами.

2. Порівняння чинних підходів до збору освітньої статистики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в Україні з європейськими стандартами

У таблиці 6 порівнюються чинні підходи до збору освітньої статистики у сфері П(ПТ)О в Україні з європейськими стандартами, виявляються відмінності та надаються рекомендації для гармонізації. Це ключовий елемент для адаптації освітньої статистики у сфері П(ПТ)О до вимог ЄС і досягнення прозорості та сумісності на міжнародному рівні.

Таблиця 6.

Порівняння підходів до збору статистичних даних у сфері П(ПТ)О в Україні та статистичних стандартів ЄС

Аспект	Стан в Україні	Рекомендації щодо узгодження з Євростатом
Збір даних	Наразі в Україні статистика у сфері П(ПТ)О збирається за формами державної статистичної звітності, які є застарілими та потребують удосконалення	Збір даних щодо П(ПТ)О країн ЄС здійснюється у рамках спільного збору даних про освіту і навчання організованим: Інститутом статистики (UIS) Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО); Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Спільний збір має скорочену назву UOE (UNESCO-UIS/OECD/EUROSTAT). Збір даних UOE є збором адміністративних даних, який базується на витягах з адміністративних освітніх реєстрів країн Євросоюзу.

		Для гармонізації з Євростатом рекомендується відмова від форм звітності та перехід на збирання даних з адміністративних реєстрів
Інтенсивність участі у освітньому процесі	Освітньою статистикою у сфері П(ПТ)О збираються дані щодо кількості тільки слухачів які навчаються на денній та вечірній формами навчання. Не збираються дані щодо кількості учнів за формами здобуття освіти. Статистикою П(ПТ)О не збираються дані про інтенсивність участі у освітньому процесі здобувачів та працівників	У Євростаті поняття «інтенсивність участі» визначається як повний робочий день, неповний робочий день, еквівалент повного робочого дня. Необхідно узгодження понять інтенсивність участі у освітньому процесі здобувачів та працівників відповідно до підходів Євростату
Рівні освіти (МСКО 3, 4)	Не збираються дані відповідно до класифікації МСКО 2011: Учні, які навчаються на програмах післясередньої нетретинної освіти: – учні, які навчаються на першому (початковому) рівні професійної освіти (рівень МСКО - 3 другий етап середньої освіти, категорія 35 – старша середня професійно-технічна, – учні, які навчаються на другому (базовому) рівні професійної освіти (рівень МСКО 4 – післясередня нетретична освіта, категорія 44 – загальна, 45 – професійно-технічна)	Узгодження типів програм здобуття П(ПТ)О відповідно до МСКО 2011
Типи закладів	Збираються дані за типами закладів відповідно за переліком, зазначеним у Статті 18 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Збираються дані за формами власності (державна, комунальна), не збираються дані за іншими формами власності	Типи закладів освіти (Євростат): громадські установи (Public institutions), приватні установи (Private institutions), приватні, залежні від держави установи (Private government dependant institutions) приватні, незалежні від держави установи (Private government independant institutions). Необхідно узгодження типів установ відповідно до переліку Євростату
Вікова структура	У статистиці П(ПТ)О відсутній деталізований розподіл за віком учасників освітнього процесу та працівників. Вікова структура збирається тільки за показником – Учні та слухачі, які навчаються у закладах П(ПТ)О.	Євростат використовує деталізований розподіл: 15–19, 20–24, ..., 60–64, 65+ (за роками) За віковим розподілом збираються усі показники статистики П(ПТ)О. Для гармонізації необхідно запровадження вікового розподілу відповідно до Євростату усіх

	Віковий розподіл не збігається з Євростатом	показників освітньої статистики у сфері П(ПТ)О
Регіональне охоплення	Освітня статистика у сфері П(ПТ)О агрегована по Україні у цілому, областям, містам	Дані освітньої статистики у сфері П(ПТ)О Євростату оприлюднюються за країнами Євросоюзу та регіонами NUTS. Класифікація NUTS (номенклатура територіальних одиниць для статистики, скорочена NUTS (від французької версії Nomenclature des Unités territoriales statistiques) – це географічна номенклатура, яка поділяє економічну територію ЄС на регіони на трьох різних рівнях (NUTS 1, 2 і 3 відповідно, переходячи від більших до менших територіальних одиниць) Для забезпечення гармонізації рекомендується узгодження з класифікацією NUTS
Поняття «учень» і «слухач»	Статистикою П(ПТ)О збираються дані по учнях (випускниках шкіл) та дорослому населенню (працівниках та незайнятому населенню)	У статистці Євростату відсутній розподіл за категоріями «учень» та «слухач», проте збираються дані про здобувачів за віковим розподілом, з якого можна виокремити випускників шкіл та доросле населення. Для забезпечення гармонізації слід узгодити понятійний апарат, що використовується при зборі статистичних даних
Напрямок підготовки	Підготовка кваліфікованих робітників здійснюється за широким спектром напрямів, які охоплюють різні галузі економіки та виробництва. Загалом, ці напрями можна умовно розділити на декілька великих груп, таких як: виробництво та технології, будівництво та архітектура, транспорт та логістика, сфера обслуговування, сільське господарство та інші.	Рекомендується узгодження напрямів підготовки з класифікацією ISCED-F 2013
Працевлаштування	Наразі в Україні дослідження щодо кар'єрних траєкторій випускників проводяться на нерегулярній основі та носять несистематичний характер.	Євростатом на регулярній основі збираються дані щодо працевлаштування нещодавніх випускників у рамках Опитування робочої сили EU-LFS. Брошура: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_rates_of_recent_graduates

		Запровадження відповідно до вимог Євростату моніторингу кар'єрних траєкторій випускників закладів П(ПТ)О на регулярній основі

Складено авторами.

Висновки

Україна має значний обсяг даних про П(ПТ)О, проте форми збору та класифікації залишаються здебільшого національними і не дозволяють повноцінно інтегруватися в європейський статистичний простір. Так, серед проблем можна виділити наступні:

1.Застарілість системи збору даних:

- в Україні збір статистичних даних П(ПТ)О здійснюється на основі паперових та електронних табличних форм державної статистичної звітності (форми №1 (профтех), №2 (профтех), №3 (профтех));
- в ЄС основою для статистики є витяги з адміністративних реєстрів, що забезпечує оперативність та точність даних.

2.Відсутність деталізації за європейськими класифікаціями, зокрема:

- українська освітня статистика у сфері П(ПТ)О не повністю узгоджена з класифікаціями Євростату, такими як: МСКО-2011 для різних програм здбуття П(ПТ)О; ISCED-F 2013 для напрямів підготовки; класифікації NUTS для регіонального поділу;
- не збираються дані про інтенсивність участі у навчанні здобувачів та педагогічного персоналу.

3.Обмеженість деталізації вікових категорій. Освітньою статистикою у сфері П(ПТ)О України вікова структура збирається лише для показника «Учні та слухачі, які навчаються у закладах П(ПТ)О», при цьому існуючий розподіл по віку не дозволяє проводити зіставлення з даними Євростату.

4.Відсутність системного моніторингу працевлаштування випускників. Дані про працевлаштування випускників закладів П(ПТ)О збираються на нерегулярній основі і носять несистематичний характер.

5. Обмеженість інформації щодо типів закладів. Освітньою статистикою у сфері П(ПТ)О України збираються дані лише за державною та комунальною формами власності закладів, який не збігається з типами закладів Євростату.

Рекомендації щодо вдосконалення та узгодження показників освітньої статистики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти України відповідно до стандартів ЄС

Серед кроків для вдосконалення та узгодження показників освітньої статистики у сфері П(ПТ)О України відповідно до стандартів ЄС варто виділити:

1. Узгодження понятійного апарату, що використовується при зборі статистичних даних у відповідності до європейських визначень. Зокрема, визначення та закріплення термінів «учень», «слухач», «доросле населення» як це використовується в ЄС.

2. Перехід на адміністративні реєстри. Створення єдиного державного реєстру здобувачів, вступників, випускників та працівників закладів П(ПТ)О. Автоматизація обміну даними між закладами освіти та органами статистики.

3. Уніфікація класифікацій, що використовується при зборі даних в розрізі типів програм здобуття П(ПТ)О, напрямів підготовки та регіонального розподілу. Розроблення перехідних ключів між класифікатором професій, за яким ведеться підготовка здобувачів та класифікатором ISCED-F 2013.

4. Запровадження розширеної вікової деталізації. Запровадження збору даних у вікових групах, прийнятих ЄС: 15–19 років, 20–24 роки, 25–29 років, 30–34, ... 65+. Застосування вказаного розподілу вікових даних для всіх показників статистики П(ПТ)О.

5. Відображення у статистичних даних показників рівня інтенсивності участі у навчанні здобувачів та педагогічного персоналу.

6. Запровадження моніторингу працевлаштування випускників на постійній основі.

7. Розширення збору даних щодо типів та форм власності закладів освіти. Запровадження узгодженості типів закладів П(ПТ)О відповідно до класифікації ЄС.

8. Цифровізація форм звітності закладів П(ПТ)О. Відмова від збирання освітньої статистики за формами звітності та перехід на збирання інформації у форматі наборів необхідних показників у цифровому форматі, виключивши дублювання даних та забезпечивши автоматизований контроль якості.

Реалізація вище зазначених кроків сприятиме суттєвому покращенню якості освітньої статистики, забезпеченню її гармонізації і порівнюваності зі статистичними даними Європейського Союзу у сфері П(ПТ)О і позитивно впливатиме на ефективність управління системою професійної освіти в Україні.